

FSC a lesy s vysokou ochranářskou hodnotou

Co je to les s vysokou ochranářskou hodnotou?

Koncept lesů s vysokou ochranářskou hodnotou (High Conservation Value Forest - **HCVF**) byl vyvinutý organizací FSC pro použití při certifikaci lesů (princip č.9). Vysoké ochranářské hodnoty (HCVs) v lese zahrnují ty **environmentální** a **společenské** hodnoty, které jsou považovány za **velice významné** nebo **důležité**.

Příkladem mohou být místa výskytu ohrožených druhů, území sloužící k ochraně vodního toku, který je jediným zdrojem vody pro místní obce nebo se může jednat o místa s výjimečnou náboženskou důležitostí.

Lesy s vysokou ochranářskou hodnotou jsou ty lesy, jenž obsahují prvky nebo jsou zásadní pro udržení významnosti a ochrany území či ekosystémů.

V závislosti na identifikované hodnotě může být HCVF součástí i většího lesního komplexu. Například se může jednat o posvátné pohřebiště nebo les, v němž sídlí několik ohrožených druhů rozmístěných po celém území.

Princip vycházející ze standardu certifikace FSC zajišťuje, že vysoké hospodářské hodnoty jsou na daném místě, kde se vyskytnou, určeny a udržovány nebo podporovány. FSC certifikace tedy zaručuje, že rozhodnutí vedení v certifikovaných lesích jsou v souladu s ochranou těchto kritických společenských a environmentálních hodnot.

Koncept HCVF byl poprvé definován prostřednictvím FSC a je stále častěji užíván i ostatními iniciativami pro mapování, ochranu a plánování a prosazování zájmů přírodních zdrojů. Tento koncept je také používán společnostmi určujícími svá předběžná opatření pro nákup dřeva a v diskusích a opatřeních vládních agentur.

FSC reflektuje potřebu pro široce dostupné a důsledné vedení v definování, identifikování a řízení HCVF.

Lesy s vysokou ochranářskou hodnotou v České republice

V České republice jsou za lesy s vysokou ochranářskou hodnotou považovány lesní porosty s následujícími charakteristickými znaky: přirozená druhová skladba odpovídající stanovištním podmínkám, diferencovaná (přirozená) prostorová a věková struktura, přirozená biodiverzita a přirozená dynamika vývoje ekosystému. Dále také části lesa s prvky kulturního, historického či náboženského významu.

Do lesů s vysokou ochrannou hodnotou se na základě charakteristických ochranných znaků přednostně zařazují **vyhlášená i navržená maloplošná zvláště chráněná území** (kdy jsou lesní ekosystémy předmětem ochrany), případně **první zóny chráněných krajinných oblastí a národních parků, prvky územního systému ekologické stability, vyhlášené i navrhované zvláštní oblasti ochrany, vyhlášené dle směrnice o stanovištích soustavy Natura 2000, mapovaná přírodní stanoviště s vyšší zachovalostí, lesy ochranné.**

Manuál pro definování lesů s vysokou ochrannou hodnotou - uplatnění ve světě

V různých zemích světa je odlišný přístup k zachování hodnotných lesních porostů, byl proto vytvořen unikátní systém určování HCVF. **HCVF manuál** vymezuje soustavu podmínek, kterou mohou používat skupiny ustanovující národní standardy FSC (a jiné skupiny) k definování vysoké hospodářské hodnoty v rámci své země. Poskytuje také směrnice pro lesní správce jak rozpoznat, řídit a monitorovat HCVF. Jestliže neexistují národní standardy FSC, tento manuál může být použit přímo k identifikaci a spravování HCVF.

Jak lze tento manuál používat?

Tento HCVF manuál nastiňuje praktickou metodologii pro definování šesti typů hodnot s vysokou ochranou na národní a regionální úrovni.

Manuál říká, jaké informace je třeba shromáždit, jaké otázky vznést a dává návod komukoliv, kdo si přeje zjistit, zda určitý les má vysokou hospodářskou hodnotu. Manuál také poskytuje návod k tomu, jak by každý typ HCVs měl být spravován a monitorován.

Manuál poskytuje jedinečnou a všeobecnou metodologii, která umožňuje integraci informací z řady zdrojů k definování vysoké hospodářské hodnoty. Definované zásady pak mohou být používány jako pomoc při rozhodování ve způsobu lesního hospodaření, při plnění FSC standardu, při určování priorit pro využití plochy nebo při uskutečňování plánů vztahujících se k lesům s vysokou hospodářskou hodnotou.

Příklady ze světa o vývoji

K zajištění udržování HCVs při lesním hospodaření na lokální úrovni, byly v Ekvádoru a Bolívii v posledních letech uskutečněny projekty k rozvoji národních ukazatelů a směrnic podle požadavků FSC (princip č.9).

Kromě toho FSC uskutečňuje významný projekt ve spolupráci s Centrem pro mezinárodní lesnický výzkum (CIFOR) tak, aby napomohl malým společnostem nebo těm, co hospodaří extenzivně, identifikovat a chránit vysokou hospodářskou hodnotu v těch lesích, které spravují. Cílem je omezit bariéry a zvýšit přístup k certifikaci za účelem ochrany biodiversity. Zároveň budou vyvinuty inovativní sponzorské mechanismy k zajištění podniků pro ochranu druhové rozmanitosti v rámci těchto malých a extenzivně hospodařících společnostech.

Vyvinuté nástroje a podněty budou testovány ve třech zcela různých tropických zemích – v Brazílii, Kamerunu a v Mexiku a šířeny v mezinárodním měřítku prostřednictvím řady regionálních tréninkových kurzů pro skupiny rozvíjející a podporující certifikační standardy v jiných tropických zemích. Podrobnosti o tomto projektu lze získat od organizace FSC na kontaktu: policy.standards@fsc.org